

Obsah

Úvod	5
1 Funkcia rozborov hospodárskej činnosti v zahraničnom obchode (J. Nykryn)	9
1.1 Všeobecné teoretické východiská	9
1.1.1 Metódy rozboru	13
1.1.2 Pramene a postupy	15
1.2 Charakteristika rezerv v zahraničnom obchode a v ďalších prvkoch vonkajších ekonomických vzťahov	18
1.3 Základné úlohy rozborov na hlavných úsekoch vonkajších ekonomických vzťahov	20
2 Postup prác na rozboroch hospodárskej činnosti v podmienkach organizácií zahraničného obchodu (E. Szanto)	25
2.1 Rozbory hospodárskej činnosti	28
2.2 Správa o výsledkoch ročného rozboru hospodárskej činnosti organizácie	31
2.3 Príprava hodnotenia výsledkov hospodárskej činnosti	34
2.4 Záverečné konanie	36
2.4.1 Hodnotenie a uzavieranie výsledkov hospodárskej činnosti organizácie	38
2.5 Záverečné ustanovenie	40
3 Rozbor finančného hospodárenia organizácií zahraničného obchodu (J. Parolek—E. Szanto)	42
3.1 Prehľad plnenia ukazovateľov (J. Parolek)	43
3.2 Správa o výsledkoch ročného rozboru hospodárskej činnosti organizácie zahraničného obchodu — ročná správa (J. Parolek)	50
3.3 Vybrané časti ročného komplexného rozboru (E. Szanto)	52
3.3.1 Devízový plán	52
3.3.2 Výsledky a závery z analýzy vývoja hospodárskej činnosti	53
3.3.3 Závery z analýzy príčin zmien plánu	54
3.3.4 Závery z hodnotenia efektívnosti vývozu a dovozu	55
3.3.5 Závery z hodnotenia vývoja rozdielového ukazovateľa	57

3.3.6	Záver z vyhodnotenia stavu najvýhodnejších dodacích podmienok v porovnaní s predchádzajúcim obdobím.	58
3.3.7	Zhodnotenie vývoja dodávaných výrobkov na vývoz.	58
3.3.8	Záver z ostatných rozborov	59
3.3.9	Zhodnotenie účinnosti zásad FMZO pre hmotnú zainteresovanosť pracovníkov OZO na efektívnom vykonávaní vývozných činností a na dosahovaní devízových ziskov	60
3.3.10	Vyhodnotenie prínosu iniciatívy pracujúcich	63
3.4	Vyhodnotenie plnenia záverov a prijatých opatrení (E. Szanto)	63
3.5	Návrh opatrení (E. Szanto)	64
3.6	Kontrolná funkcia rozborovej činnosti (E. Szanto)	65
4	Rozbor výsledkov plnenia plánu z hľadiska obchodnopolitických podmienok a efektívnosti obchodných metód (J. Parolek)	66
4.1	Rozbor obchodnopolitických predpokladov v uplynulom období a predpoklady na najbližšie obdobie podľa teritórií	67
4.1.1	Rozbor obchodnopolitických podmienok a ich vývoja vo vzťahoch so socialistickými krajinami.	67
4.1.2	Rozbor obchodnopolitických podmienok a ich vývoja vo vzťahoch s ne-socialistickými krajinami.	70
4.2	Metodické otázky rozboru obchodnopolitických podmienok	71
4.3	Rozbor propagácie podľa zamerania, zvyšovania obratu, hľadiska efektívnosti	75
4.4	Rozbor účinnosti obchodných metód	76
4.4.1	Rozbor zastupiteľskej a delegátskej siete	77
4.5	Rozbor majetkových účastí v zahraničí	82
4.5.1	Rozborová činnosť orgánov gestorskej organizácie	83
4.5.2	Rozborová činnosť na úrovni majetkovej účasti	84
4.5.3	Komplexný rozbor činnosti, bilancia, bilančné rozbor majetkovej účasti	85
4.5.3.1	Stručná charakteristika komplexného rozboru majetkovej účasti	86
4.5.3.2	Bilančný rozbor majetkovej účasti	87
5	Rozbor využitia matematickoštatistických metód a výpočtovej techniky v rámci racionalizácie a zefektívnenia komerčnej práce a ostatných činností v organizáciách zahraničného obchodu (Ľ. Michník)	93
5.1	Možnosti využitia matematickoštatistických metód v rozbere hospodárskej činnosti organizácií zahraničného obchodu	93
5.1.1	Modelové prístupy aplikované v zahraničnom obchode	95
5.1.2	Všeobecné problémy konštrukcie, kvantifikácie a verifikácie modelu zahraničného obchodu.	101
5.1.3	Použitie vývozných a dovozných funkcií pri analýze a prognózovaní zahraničnoobchodných operácií.	104
5.1.3.1	Modely s odlišným charakterom závisle premennej a nezávisle premennej	107
5.1.3.2	Analýza faktorov rentability vývozu	109
5.2	Rozbor zapojenia výpočtovej techniky do rozborovej činnosti organizácií zahraničného obchodu v jednotlivých oblastiach ASR	113
5.2.1	Rozbor ako spojovací článok podnikovej evidencie s plánovaním na zá-	

	klade automatizovaného spracovania informácií	113
5.2.2	Rozbor zapojenia výpočtovej techniky v organizáciách zahraničného obchodu	114
5.2.3	Typová štruktúra automatizovaného systému riadenia obchodu	116
5.2.4	Členenie automatizovaného systému riadenia tovarových organizácií zahraničného obchodu.	118
5.2.5	Prepojenie ASR ČSOB s informačnými a výpočtovými systémami iných organizácií	123
6	Využitie optimalizačných modelov v rozboroch hospodárskej činnosti organizácií zahraničného obchodu (E. Szanto)	125
6.1	Algoritmus optimalizačných modelov v podmienkach zahraničnoobchodných operácií pomocou modernej výpočtovej techniky	126
6.1.1	Model optimalizácie teritoriálneho rozptylu voľnomenového vývozu v podmienkach konzultovanej organizácie zahraničného obchodu	127
6.1.1.1	Algoritmus a výstupné zostavy optimalizácie voľnomenového vývozného programu.	129
6.1.1.2	Konkrétna aplikácia optimalizácie voľnomenového vývozného programu v podmienkach organizácie zahraničného obchodu	133
6.1.1.3	Rozbor menového rozptylu v optimalizácii voľnomenového vývozu.	137
6.1.2	Algoritmus a základná charakteristika intenzifikačných faktorov zhodnocovacieho procesu.	140
6.1.2.1	Analýza zhodnocovacieho procesu optimalizovaného voľnomenového vývozu ekonometriou intenzifikačných faktorov v priestore agregovaných a disagregovaných veličín	142
6.1.3	Intenzita otvorenosti teritoriálno-komoditných trhov a zhodnocovacieho procesu v odbytových teritóriách meraná intenzifikačnými faktormi v agregovanom priestore komoditného a teritoriálneho rozptylu (IF_{agr}).	148
7	Rozbor z hľadiska výrobnjej špecializácie a kooperácie (J. Nykryn)	150
7.1	Podstata, funkcia a celkový význam špecializácie a kooperácie v československej ekonomike	150
7.2	Špecifiká a rezervy efektívnosti výrobnjej špecializácie a kooperácie	156
7.3	Prerastanie špecializácie a kooperácie do vyšších foriem zahraničného podnikania	161
8	Rozbor účinnosti komerčnej práce (J. Nykryn)	165
8.1	Niektoré základné údaje	165
8.2	Rozbor podstaty a faktorov účinnosti komerčnej práce	168
8.2.1	Charakter tovaru	169
8.2.2	Charakter trhu	171
8.3	Rozbor prácnosti obratu	176
8.3.1	Typy cien	177
8.3.2	Typy nákladov na obeh	178
8.3.3	Niektoré ukazovatele prácnosti obratu	179

9	Rozbory výsledkov hospodárskej činnosti výroby sféry na úseku zahraničného obchodu (E. Szanto)	181
9.1	Rozborová funkcia tovarových koncepcií organizácií zahraničného obchodu a racionálnych programov výroby	181
9.2	Rozbory technickej úrovne vývozných komodít — aplikácia metódy KORTER v optimalizačných procesoch	186
9.3	Rozbory optimalizácie funkčných vzťahov medzi sférou výroby a obehu — trojrozmerný model prepojenia výroby a zahraničného obchodu	192
10	Rozbor efektívnosti nákupu a predaja licencií (Ľ. Michník)	198
10.1	Rozbor ekonomickej efektívnosti využívania licencií.	199
10.1.1	Rozbor efektívnosti nákupu licencií v zahraničí	199
10.1.2	Rozbor efektívnosti predaja licencií do zahraničia	202
11	Rozbory výsledkov komerčnej činnosti pomocou komparatívnej analýzy (porovnanie výsledkov československého zahraničného obchodu so svetovým obchodom) (Ľ. Michník)	205
11.1	Rozbor obchodného obratu zahraničného obchodu	205
11.2	Rozbor vývoja vývozu a dovozu československého zahraničného obchodu	209
11.3	Rozbor štruktúry zahraničného obchodu	213
11.3.1	Rozbor komoditnej štruktúry zahraničného obchodu	213
11.3.2	Rozbor teritoriálnej štruktúry zahraničného obchodu	219
11.4	Rozbor cien v zahraničnom obchode	225
11.4.1	Rozbor vývoja cien jednotlivých druhov výrobkov (jednoduché indexy)	225
11.4.2	Rozbor vývoja cien	228
11.4.3	Indexy reálnych výmenných relácií (Terms of Trade).	231
11.4.4	Použitie rozdielového ukazovateľa na cenový rozbor.	232
12	Analýza ekonomickej efektívnosti zahraničného obchodu (Ľ. Michník)	235
12.1	Vymedzenie pojmov efektívnosti a rentability zahraničného obchodu	236
12.2	Metodológia určovania ekonomickej efektívnosti zahraničného obchodu	239
12.3	Analýza zisťovania efektívnosti vývozu z výrobných a devízových kalkulácií	246
12.3.1	Spracúvanie a využívanie devízových kalkulácií v organizáciách zahraničného obchodu	247
12.3.2	Prepočet devízovej kalkulácie	248
12.3.3	Cenová kalkulácia v devízových kalkuláciách	250
	Záver	252
	Literatúra	254